

فاطمه احمدی آذر

منتقد

یادداشت

حکایت‌های کنتربری
بازتاب جهان شمول بشر

کتاب با عنوان «حکایت‌های کنتربری» توسط جفری چاسر (۱۳۴۲-۱۴۰۰) شاعر، نویسنده، فیلسوف و سیاستمدار انگلیسی تألیف شده است. او نگارش این اثر ادبی را از ۱۳۸۷ میلادی شروع و ۱۳ سال پایانی عمر خود را وقف نوشتن این کتاب کرد. علیرضا مهدی پور (زاده ۱۳۴۱) مترجم ایرانی، این اثر را به زبان فارسی ترجمه و نشر چشمه، این کتاب را در تابستان ۱۴۰۲ به مخاطب فارسی‌زبان ارائه کرد. ترجمه کتاب حاضر بین سال‌های ۱۳۸۷-۱۳۸۹ توسط همین نشر به صورت جلدی منتشر شده بود. حکایت‌های کنتربری، مجموعه‌ای از ۲۴ حکایت از شخصیت‌هایی متفاوت است که راهی سفری به شهر کنتربری هستند تا به زیارت مقبره تامس آ. بکت قدیس در کلیسای جامع کنتربری بروند. طبق اسناد به‌جامانده، چاسر نخست قصد داشت تا ۱۲۰ حکایت بنویسد، اما منحصص نیست که تصمیمش عوض شد یا مرگ به او فرصت نداد تا حکایت‌های بیشتری به این مجموعه اضافه کند. به علت نبود دستگه چاپ در زمان حیات چاسر، نسخه‌های دستنویس متفاوتی از این کتاب وجود دارند. ترتیب حکایت‌ها در نسخه‌های گوناگون متفاوت است. از این‌رو، نمی‌توان زمان دقیق نگارش هر حکایت را مشخص کرد. در همه نسخه‌ها، دیوایچه، حکایت شهسوار، آسیابان، داروغه و آشپز در ابتدا آمده است و در پایان همه دست‌نوشته‌ها نیز حکایت کشیش و استغفارنامه نویسنده ذکر شده است.

گاهی اوقات خواننده‌ها این موضوع را نادیده می‌گیرند که یکی از جنبه‌های استثنایی حکایت‌های کنتربری، گوناگونی داستان‌ها و شیوه‌های روایت است. البته لازم به ذکر است که پیش از چاسر نیز جوانانی بو کاپوچو (۱۳۱۳-۱۳۷۵) شاعر و نویسنده ایتالیایی در اثر مشهور خود با عنوان دکامرون (۱۳۴۹-۵۲) از شیوه پیوند حکایت‌های گوناگون استفاده کرده‌بود. اما، مثال مطرح دیگری در قرون وسطی وجود ندارد که هم‌منحصربه‌فردی ادبی را دیکال را داشته باشد و هم بتواند رابطه پیچیده‌ای میان بخش‌های مختلف یک اثر به وجود بیاورد. منتقدهای ادبی می‌گویند که واضح‌ترین نشانه‌های تنوع حکایت‌های کنتربری، قصه‌گوها و روابط پیچیده آنها در قبل، بعد و گاهی اوقات در عین روایت داستان‌ها هستند. هیچ مجموعه داستانی دیگری در قرون وسطی چنین چارچوب سزنده و بویایی ندارد. در تمام با شخصیت‌های اشراف‌زاده دکامرون و یادو شخصیت اعترافات عاشق (۱۳۹۰) از جان گاور (حدود ۱۳۳۰-۸-۱۴)، شاعر انگلیسی، زائرهای اثر چاسر از طبقه‌ها و گروه‌های مختلفی از جامعه می‌آیند؛ شهسوار، ممتاز در کنار روسیایی‌هایی پست قرار می‌گیرد و تاجر ی پولدوست در جور کشیشی فقیر امدافیس، همانند طاعون که باعث جمع شدن شخصیت‌های دکامرون می‌شود، زیارت مذهبی کنتربری نیز واقعه‌ای حقیقی است، اما برخلاف اثر ایتالیایی که تقارن ظریفش نیازمند این بود که هر ده شخصیت یک حکایت بگوید، این روایت انگلیسی با یافته‌های تغییر‌های ناگهانی خطرناک داستان، جذاب‌تر می‌شود. مهمان‌نادر در ابتدا قصد داشت که داستان‌ها به ترتیب مرتبه اجتماعی نقل‌کننده‌ها روایت شوند. اما آسیابان مست، نظم را برهم می‌زند و با گفتن دومین حکایت، شهسوار نجیب‌زاده را خاموش می‌کند. با پیش رفتن سفر، اتفاق‌های عجیب دیگری نیز می‌افتند: دو داستان قطع می‌شوند و حتی ۲ داستان نیز تماماً می‌مانند. شاید چاسر این کار را عمدتاً انجام داده باشد. برای مثال، اولین حکایت آشپزباشی ناتمام می‌ماند، چون او در میانه روایت خوابش می‌برد. وقتی برای بار دوم از او می‌خواهند حکایتی تعریف کند، به‌فردی حکایت مست است که از روی اسب می‌افتد و نمی‌تواند حتی یک کلمه بگوید. از این رو، حکایت‌های کنتربری هیچ نظم منطقی از وقایع یا ترتیب دقیقی از مرتبه اجتماعی ندارند.

تا زمانی چارچوب روایت چاسر بسیاری را ترغیب کرده است تا راهی بین زائرها و داستان‌هایشان را به عنوان دست‌نورد اصلی داستان‌های کنتربری ببینند. شخصیت چاسر نیز در داستان وجود دارد. او، همراه این زائرهاست. اما، چاسر حکایت‌های شخصیت‌های دیگر را از او به دید خودش تعریف نمی‌کند. هر حکایت، ویژگی‌های شخصیتی راوی منحصر بفرد خود را به مخاطب نشان می‌دهد. زائرها برای پیش بردن داستان وجود ندارند، بلکه بر عکس. اغلب منتقدهای ادبی می‌گویند که زائرهای کنتربری، منحصه‌های پیچیده و باورپذیری دارند که به طور مستقیمی روی نگاه‌هایشان تأثیر می‌گذارد. اما، تمرکز روی این موضوع، نگاه انتقادی به دیگر جنبه‌های اثر او محدود می‌کند. توجه به خود شعرها نیز اطلاعات زیادی درباره اثر به مخاطب می‌دهد. در واقع، چاسر در این کتاب، چارچوب شگفت انگیزی خلق می‌کند. علت این امر، فقط محدود به تصویر واقع‌گرایانه و کامل از زندگی در انگلستان قرون وسطایی یا شخصیت‌های باورپذیرش نیست؛ اهمیت حکایت‌های کنتربری در مهارت، هوش و ذکاوت به کار رفته توسط چاسر است. شخصیت‌های قرون وسطایی اغلب ایستا و نامحتمل به تصویر کشیده می‌شوند. در مقابل، حکایت‌های کنتربری، بویا و سر سزنده است. چاسر از ابتدا توصیفی دقیق به مخاطب خود می‌دهد. اشعار هر حکایت در تعداد سطرها، زاویه دید و لحن، متفاوت از دیگر حکایت‌ها هستند. طولانی‌ترین حکایت، شصت و یک سطر و کوتاه‌ترین آن فقط نه سطر است (حکایت آشپزباشی). مخاطب ممکن است روی پوشش، روایت یا تفکرهای شخصیت‌ها تمرکز کند. برای مثال، با این که ظاهر شهسوار بسیار رسمی توصیف می‌شود، نویسنده به ما اجازه می‌دهد تا دسترسی به ذهن راهب از افکار خصوصی و عصبانگرانه‌اش نیز آگاه شویم. چاسر خود را به یک روایت منسجم محدود نمی‌کند. به علاوه، او دائماً معیارهای قضاوت را تغییر می‌دهد. برای مثال، تظاهرهای تاجر یا قاضی، فلتز اجتماعی می‌سازند. بنابراین، چاسر در حکایت‌های کنتربری، با زائرهای گوناگون از طبقه‌های مختلف جامعه، شخصیت‌هایی خلق می‌کند که از لحاظ روانشناسی پیچیده هستند؛ شخصیت‌هایی شبیه به آنچه در زمان‌های واقع‌گرایانه یا فیلم‌های امروزی می‌بینیم. منتقدهای ادبی بحث می‌کنند که احتمالاً این نویسنده بر جستج انگلیسی از انسان‌هایی واقعی در خلق شخصیت‌هایش الگو و الهام گرفته است. جان درابین (۱۶۲۱-۱۷۰۰) شاعر و منتقد ادبی انگلیسی و ویلیام بلیک (۱۷۵۷-۱۸۳۷) شاعر و نقاش بریتانیایی می‌گویند که زائرهای کنتربری، طبقه بندی‌های جهانشمولی از ذات انسان ارائه می‌دهند. طبقه‌بندی چاسر نه بر اساس ایده‌آل‌های تعریف شده توسط جامعه، بلکه بر پایه تجربه‌های عینی و منطقی است. از این‌رو، حکایت‌های کنتربری، محدود به یک زمان و مکان خاص نمی‌شود و خواننده‌های اثر می‌توانند از تجربه‌های نویسنده و گزارش‌هایش از احوال بشری استفاده کنند.

چهارشنبه

۱۴۰۲۰۰۹۰۰۸
۱۵ جمادی‌الاول ۱۴۴۳/ ۲۹ نوامبر ۲۰۲۳

سال پنجم

شماره ۱۷۰۷

armanmeli.ir

در گفت‌وگو با میثاق خلج بررسی شد؛

کدام موثرتر است؟

جنگ بر ادبیات یا ادبیات بر جنگ

آرمان ملی – بیتا ناصر: نه می‌شود روی واقعیت جنگ چشم‌پست و از آن غافل شد و نه می‌شود از مخاطرات تر و بیجی و تبلیغی داستان‌های جنگی غافل شد. خصوصاً در شرایطی که پای سیاست هم به ماجرا باز بشود و بخواید با رفتار پروپاگانداوار، از عواطف و احساسات مردم سوءاستفاده کند. با این همه، بسیاری از شاهکارهای جهان ادبیات، متاثر از فضای جنگ و فجاج جنگی نوشته شده‌اند... میثاق خلج، مترجم ادبی در این باره معتقد است: در این میان نویسندگان نقش مهمی بازی می‌کنند؛ بعضی سعی دارند با بی‌گناه نشان دادن یک طرف جنگ، حس وطن پرستی را به خواننده خود القا کنند یا از قدرت، شکوه جنگ، شجاعت و صلابت طرف دیگر جنگ بنویسند که در هر دو صورت اثر ادبی خلق شده‌می‌تواند تأثیرات روانی زیادی روی مخاطبان بگذارد. این گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید.

◀ **ارتباط جنگ و ادبیات، همیشه ارتباطی دوسویه بوده؛ گاهی ادبیات از جنگ سود برده و گاهی جنگ از ادبیات. لطفاً در ابتدا کمی به پیشینه کار کرد جنگ در ادبیات جهان بپردازید.**

جنگ از ابتدای تاریخ با بشریت همراه بوده است و گریزی از آن نیست. حتی در قدیمی‌ترین آثار به جای مانده از فرهنگ عبری، یونانی و رومی هم مشاهده شده که نبرد، موضوعی غالب بوده است. جنگ‌های بزرگ گوناگونی در تمام ادوار تاریخ رخ داده که از شاخص‌ترین آنها می‌توان به جنگ سی ساله اروپا، جنگ داخلی چین، جنگ داخلی روسیه، جنگ‌های جهانی اول و دوم، جنگ‌های ناپلئونی، جنگ ویتنام، جنگ ایران و عراق اشاره کرد. جنگ‌های بزرگ، آثار طولانی مدت بسیاری روی جوامع می‌گذارد که به قطع نویسنده‌گان یک جامعه و طرز نگرش آنها را هم در برمی‌گیرد. بخشی از ادبیات جنگ در زمان وقوع جنگ‌ها نوشته می‌شوند و هدف آنها تهییج افکار عمومی و تشویق مردم به حضور فعال در میدان‌های نبردند. بخشی دیگر با تأثیرپذیری از نتایج به‌جای مانده در دوران پس از جنگ نوشته می‌شوند که در پی تلقین خط فکری خاصی هستند. در کل، جنگ عملی قبیح و ناپسند به‌شمار می‌رود و ترویج آن به هر شیوه‌ای اقدامی ضد بشری است. با این وجود در بسیاری از ادوار تاریخ، پروپاگانداهایی برای ترغیب مردم جنگ ایجاد شده است که در این زمانه برای تبلیغ و ترویج جنگ استفاده می‌شود. با این حال، در زمان‌های گذشته، جنگ‌ها اغلب برای اهداف دیگری، مانند دفاع از سرزمین، بقا، یا اهداف اقتصادی ایجاد می‌شدند. در دوران مدرن، جنگ‌ها اغلب برای اهداف سیاسی، اقتصادی، یا اهداف مذهبی استفاده می‌شوند. در حالی که جنگ‌ها در طول تاریخ برای اهداف مختلفی استفاده می‌شوند، اما همیشه به عنوان یک ابزار برای تغییر ذهنیت و ایجاد تغییرات اجتماعی استفاده می‌شوند. در حالی که جنگ‌ها در طول تاریخ برای اهداف مختلفی استفاده می‌شوند، اما همیشه به عنوان یک ابزار برای تغییر ذهنیت و ایجاد تغییرات اجتماعی استفاده می‌شوند.

◀ **در باره ویژگی‌های روایی و داستانی ادبیات جنگ، بیشتر توضیح دهید.**

همان‌طور که گفتیم، مادامی که جنگ در نقطه‌ای از جهان در جریان باشد مفهومی به‌نام ادبیات جنگ با تعاریف مشابه آن وجود دارد. به تبع آن نویسندگان هم وجود دارند که به این مقوله بپردازند. ادبیات جنگ به هر گونه نوشته داستانی یا شعری اطلاق می‌شود که به جنگ و مقوله‌های مرتبط با آن با تمام تلخی‌ها و شیرینی‌هایش می‌پردازد. تعریف دقیق‌تر آن، کلیه نوشته‌ها، مقالات و کتاب‌هایی است که به طور مستقیم یا غیرمستقیم به جنگ می‌پردازند و جنبه‌های جسمی، روانی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی زندگی جوامع درگیر جنگ و سایر جوامع مرتبط با آن را در برمی‌گیرند. مثلاً زندگی یا خاطرات سربازان، اسرا، قربانیان، جنگجویان و... به علاوه معضلات و تبعاتی که شاید تا سال‌ها بعد پس از جنگ مردم با آن دست‌وپنجه نرم کنند. این گونه داستان‌ها

می‌توانند مستقیم صحنه میدان‌های نبرد را بازگو کنند یا غیرمستقیم روایت‌هایی را نقل کنند که طی آن جنگی صورت گرفته است، یا وقایع پس از دوران جنگ را نقل کنند و اثرات آن را نشان دهند، یا درباره ادوات جنگی، خاطرات جنگ، مهاجرت‌های اجباری، بیماران یا درباره این باشند که پشت میدان‌های جنگ چه انسان‌هایی درگیر بوده‌اند و این انسان‌ها، پس از تمام شدن جنگ، چطور به زندگی عادی برگشتند. همچنین می‌تواند از زبان خانم‌هایی بازگو شود که تجربه جنگی داشته‌اند خواه پرستار یک بیمارستان، خواه همسر یک قربانی یا مصدوم و...

◀ **با توجه به اینکه اغلب، چنین داستان‌هایی ایدئولوژیک بوده و در فضای ذهنی خاصی نوشته می‌شوند، تأثیرات روانشناختی‌شان چیست؟**

جنگ با آسیب رساندن به زیرساخت‌های جامعه به طور مستقیم و غیرمستقیم باعث مرگ‌ومیرهای بسیاری می‌شود. حقوق بشر را نقض و بی‌عدالتی اجتماعی را تشدید می‌کند. نهداهای فرهنگی و اجتماعی را نابود می‌کند و به محیط‌زیست آسیب می‌رساند. مردم را مجبور به مهاجرت می‌کند. باعث تشدید و ترویج خشونت در جامعه می‌شود. درازمدت ممکن است بهداشت عمومی را دچار مشکل کند و صدها معضل دیگر ایجاد کند که پاک کردن آثار آن از جوامع شاید سال‌ها به طول بینجامد. داستان‌هایی که پیرامون جنگ نوشته می‌شوند، می‌توانند با بازگو کردن احساسات سربازها در میدان‌های نبرد یا تضادهای درونی که دارند، طوری تصویرسازی کنند که خواننده خودش را در آن فضا احساس کند و حس کند که خواننده طرفدار جنگ باشد یا ضد جنگ. آن احساسات واقعی یا شاید هم تخیلی را به خواننده القا کند. بنابراین نویسنده‌گان نقش مهمی در تریق خط فکری به خواننده دارند. مثلاً نویسندگان می‌سعی دارند با مبری نشان دادن یک طرف جنگ یا جنگجویان آنها، حس وطن‌پرستی را به خواننده القا کنند. یا از قدرت، شکوه جنگ و لشکرکشی، فرماندهی‌های شایسته، شجاعت و صلابت و قهرمانی سربازان و فداکاری‌های آنها در میدان‌های نبرد بگویند یا حس تعلق خاطر به خاکی را به تصویر بکشند که به قطع می‌تواند تأثیرات روانی زیادی هم روی خواننده بگذارد. بعضی از آنها با هدف تشویق مردم به جنگ نوشته می‌شوند و آشکارا برای تبلیغ نوشته می‌شوند. جنگ جهانی اول و کشتار ۱۹ میلیون نفر غیرنظامی بی‌گناه، نمی‌تواند توسط نویسندگان آن دوره و حتی سال‌ها بعد از آن هم نادیده گرفته شود تا جایی که برخی نویسنده‌ها معتقدند جنگ‌های جهانی به ویژه جنگ جهانی اول ادبیات اروپا را به طور کلی تغییر داد. ادبیات جنگ جهانی اول نشان می‌دهد که چگونه این جنگ هم نظامیان هم غیر نظامیان و مردم عادی را از انسانیت دور کرد.

◀ **برخی از نویسندگان ایتالیایی در دوره‌های خاص، برای نشان دادن ارتباط حکومت با مافیای سیسیل در ترور اشخاص مهم جمهوری خواه در این کشور، در داستان‌هایشان به روش‌ها و شگردهای خاصی برای ثبت چنین حوادثی می‌پردازند که مثال‌هایی از این دست در ادبیات جهان بسیارند. به نظر شما نویسندگانی که از جنگ، پیامدهای آن و یا بازمانده‌گان جنگ می‌نویسند، با چه چالش‌هایی مواجه‌اند؟**

ایتالیا دارای تاریخچه پرتلاطم و پر از جنگ و آشوب و درگیری‌های ایجاد شده توسط گروه‌های مافیایی است. مافیای سیسیل مشکل از گروه‌های خانوادگی است که هدف‌شان اجرای جنایت‌های سازمان یافته در سرتاسر

آرمان ملی

ادبیات

۷

جهان است. این گروه در ابتدا با هدف حمایت از مردم در برابر حکومت شکل گرفت، ولی امروزه شاید بتوان مافیای سیسیل را منشأ اصلی اقدامات مافیایی در دنیا دانست. بسیاری از جنایات انجام شده در طول تاریخ به این گروه نسبت داده می‌شوند؛ از جمله ترور جان اف کندی. البته حوزه فعالیت این گروه محدود به این گونه فعالیت‌ها نمی‌شود و شامل پولشویی، قتل، قاچاق مواد مخدر، کلاهبرداری، قمار، ارتشا و تجارت روسپی‌گری است. داستان‌های مافیایی هنوز هم جزو پر طرفدارترین داستان‌هاست؛ با این وجود نویسندگان این سبک با چالش‌های زیادی مواجه‌اند. نویسنده از یک طرف باید فضای جنایتکارانه یک گروه خانوادگی را که هدف اصلی آنها جمع‌آوری اکتل‌وار ثروت است، به گونه‌ای جذاب به تصویر بکشد که خواننده در عین حال مفتون پایبندی این آدم‌ها به ارزش‌های خانوادگی‌شان شود. از طرف دیگر به قباحات اعمال انجام شده توسط آنها پی ببرد که به نوعی خواننده را بر سر دو راهی قرار دهد که آیا اصلاً چنین فعالیت‌هایی ذاتاً اشتباه است یا نه. مثل داستان «پدر خوانده» نوشته ماریو پوزو یا «نیمه شب در سیسیل» نوشته پتر راب. همان‌طور که اشاره شد نوشتن از یک عمل قبیح خواه جنگ باشد خواه فعالیت‌های گروه‌های مافیایی دشواری‌های فراوانی دارد. از سویی جذاب نوشتن این داستان‌ها و ایجاد حال و هوایی که خواننده را مجذوب کند ممکن است حس جنگ‌طلبی و خشونت را در خواننده ترغیب کند. از سوی دیگر جنگ‌ها بخشی از تاریخ بوده‌اند که باید درباره آنها نوشت. حقایق انکارنشده‌ی و در عین حال دردناک که باید به تصویر کشیده شوند. چالش دیگر این است که این سبک، داستان را از نقطه نظر سربازان یا قربانیان یک سوی نبرد شرافتمندانه و عادلانه نقل می‌کند و باعث می‌شود خواننده ناخواسته جانبدار یک طرف شود، به خصوص داستان‌های نویسندگانی که در جنگ حضور نداشته‌اند یا مدت‌ها پس از جنگ داستان را نوشته‌اند.

بنابراین بی‌طرف نوشتن این داستان‌ها و بیان واقعیت‌ها از دشواری‌های دیگر نگارش آنهاست. چون به هر روی جنگ برای هر دو طرف آن تلخ است.

◀ **ناداستان‌ها با موضوع جنگ (در همه ابعاد آن) چه جایگاهی به عنوان تاریخ‌نگاری دارند؟**

ناداستان‌ها تمامی انواع خاطر نویسی، یادداشت‌های روزانه، اتوبیوگرافی‌ها، گزارش‌ها، نامه‌نگاری‌ها و مانند این‌ها را در برمی‌گیرند که عمدتاً چون بر مبنای واقعیت هستند - حتی برخی از آن‌ها واقعیت محض‌اند - قابلیت اتکای بیشتری دارند. بسیاری از داستان‌ها یا شعرهای جنگی را سال‌ها بعد کسانی نوشته‌اند که حتی در میدان‌های نبرد حضور مسعود کوثری، پژوهشگر حوزه ارتباطات، فرهنگ، موسیقی و توسعه، عضو هیئت‌مدیره و مدیر گروه ارتباطات اجتماعی دانشگاه تهران و فارغ‌التحصیل رشته جامعه‌شناسی در مقطع دکتری از دانشگاه تربیت مدرس است. از کوثری آثار متعددی به چاپ رسیده است که عناوینی همچون «بازی‌های رایانه‌ای»، «کاربرد تحلیل عملی در علوم اجتماعی»، «طللس ایران: اجتماعی - اقتصادی و فرهنگی»، «انقلاب اسلامی، جامعه و دولت»، «اصول و مبانی سیاست فرهنگی در جمهوری اسلامی ایران» و «گرافیتی: رویکردی انتقادی» از آن جمله به شمار می‌آید. از او به تازگی کتاب «درآمدی بر موسیقی مردم‌پسند» در اختیار مخاطبان قرار گرفته است. این کتاب در دو بخش نوشته شده

نداشته‌اند و شاید تصویری غیرواقعی و خیالی را در ذهن خواننده تداعی کنند که به تبع می‌تواند خط فکری خواننده را هم تغییر دهد. ناداستان‌ها هم چنانچه تحریف شده باشند، می‌توانند موجب اغفال توده‌هایی از مردم شوند. تاریخ ما را به گذشته مرتبط می‌کند و نگارش واقعه‌ای آن مزیت‌هایی دارد؛ مثلاً به خواننده امکان این را می‌دهد که نگاهی نقادانه و به دور از سوگیری‌های مذهبی و سیاسی به داستان جنگ داشته باشد یا با مد نظر قرار دادن تمامی ابعاد جنگ درس عبرتی از آن بگیرد. بنابراین ناداستان‌ها به رغم اینکه شاید جذابیت و کشش کمتری برای خواننده داشته باشند، ولی در ثبت واقعیت تاریخ بسیار ارزشمند هستند.

◀ **با توجه به گسترش وسایل ارتباط جمعی، رسانه‌ها و فضای مجازی، به نظر شما ادبیات جنگ در جهان، نسبت به سده گذشته با چه تغییراتی همراه بوده است؟**

اولین رمان‌های جنگی مثل «ایلیاد و ادیسه» هومر یا «اتنه‌اید» بیشتر درباره حماسه‌های دوران کلاسیک و قرون وسطی و در اصل برای حفظ تاریخ یا اسطوره‌های فرهنگی میدان‌های جنگ نوشته شده‌اند. هر چند که ماهیت آثار قدیمی و جدید که در باب جنگ نوشته شده‌اند یکسان می‌باشند ولی ریشه رمان‌های جنگی امروزی از آثار به جای مانده از دهه ۱۸۰۰ است. مثلاً «جنگ و صلح» تولستوی که نمونه‌ای مشهور از ظهور تدریجی مضامین معروف ادبیات جنگ هستند؛ رئالیسم، توصیف تصویری صحنه‌های جنگ و کند و کاو در میان اندیشه‌های اخلاقی و اگرستانتالیسم. با این حال ادبیات جنگ در دوره جنگ جهانی اول به اوج شهرت خود رسید. به مرور زمان ادبیات جنگ از قهرمان‌پروری و بزرگانگاری اسطوره‌ها و ارزش‌ها به سمت واقع‌گرایی پیش رفت و رمان‌های رئالیستی را رقم زد که بیش از آنکه به مقوله شکست یا پیروزی بپردازند، هویت جانبازان یا مشقت‌های روزانه، وحشت‌ها و اضطراب‌های جمعی و واقعیت‌های هولناک بازمانده‌گان از مهاجرت‌های مردم سرزمین‌ها را به تصویر می‌کشند. امروزه وسایل ارتباط جمعی کمک شایانی به جنگ‌ستیزی و گرایش به صلح‌طلبی کرده‌اند. وسایل ارتباط جمعی می‌توانند صدای مردمی شوند که درگیر جنگ‌های ناخواسته شده‌اند و به قطع با سال‌های دور که شاید اثرات جنگ سال‌ها بعد می‌توانست به تصویر کشیده شود تفاوت پیدا کرده‌اند. به علاوه تشکل‌های مردمی که با هدف آتش‌بس و صلح‌طلبی در حمایت از جنگ‌های ناخواسته ایجاد می‌شوند هم می‌توانند در جلوگیری و خاتمه دادن به جنگ‌ها و تحت فشار قرار دادن حکومت‌ها نقش مهمی را ایفا کنند.

چنین گستردگی‌ای وارد زندگی روزمره مردم جهان شده است. نه تنها در همه‌جا (در تاکسی‌ها، متروها و فروشگاه‌ها) موسیقی به گوش می‌رسد، بلکه آلبوم‌های متعدد موسیقی در منازل و در میان وسایل نوجوانان و جوانان یافت می‌شود. موسیقی کلاسیک (در غرب) و سنتی (در کشورهای شرقی) با همه شکوه و عظمت‌شان بارقیب جوان و پر شوروی مواجه شده‌اند که ادعای تملک همه چیز را دارند.

موسیقی مردم‌پسند

دوگانه امید و ناامیدی در رمان فارسی

دوگانه امید و ناامیدی

معرفی کتاب

دوگانه امید و ناامیدی در رمان فارسی

شهناز عرش‌اکمل در تازه‌ترین اثر تألیفی‌اش با عنوان «دوگانه امید و ناامیدی در رمان فارسی» علاوه بر نگرش به دوگانه مذکور، به بررسی وضعیت انسان و برساخت‌های اندیشگانی امید و ناامیدی در رمان فارسی بپردازد و نسبت این دوگانه را با تحولات اجتماعی بسنجد زیرا این دوگانه و مضامین مبتنی بر آن به‌مثابه پدیده‌ای اجتماعی‌اند و عمدتاً با تحولات اجتماعی پیوند دارند. این کتاب شامل فصل‌های «رمان و جامعه»، «دوگانه امید و ناامیدی»، «امید و ناامیدی در ساحت اندیشه»، «چشم‌هایش؛ روایت شاعرانه استعلا»، «نگلیا و تنهایی او؛ تنهایی اگرستانسیال»، «ملکوت؛ مغناطیس

مرگ و دوگانگی سخت‌جان»، «سنگ صورت؛ دیالکتیک رنج و امید»، «سوشون؛ اسکتور امید»، «خواب زمستانی؛ انبوه لحظه‌های تپه» و «همسایه‌ها؛ باز نمود رنج‌آگاهی و فراروندگی» است که در فصل‌های چهارم تا دهم، پس از بخش سرآغاز ارائه خلاصه‌ای از داستان، به انسان و مشخصه‌هایش در اثر، دوگانه امید و ناامیدی، دیالکتیک امید و ناامیدی و نمودهای مضمونی امید و ناامیدی در داستان می‌پردازد. نویسنده در بخشی از مقدمه کتاب می‌نویسد: «... نمود دوگانه امید و ناامیدی در ادبیات امری بدیهی است زیرا ادبیات و به خصوص نوع رمان باز نماینده روح و روان آدمی و